

Drogprevenció és Minisztériumok

■ A GYERMEK-, IFJÚSÁGI ÉS SPORTMINISZTERIUM 2003-AS KÁBÍTÓSZERÜGYI PROGRAMJÁNAK LEGFONTOSABB ELEMEI

A GyISM idén újra az Oktatási Minisztériummal közösen dolgozta ki az egész országra kiterjedő drogmegelőzési programját. Ennek egyik legeredményesebb formája az alap- és középfokú oktatási intézményeket támogató prevenciós program, amely idén harmadszorra került meghirdetésre.

A korábbi évekhez képest a 2003-as tanévben meghirdetett és jelenleg a megvalósítás szakaszában lévő pályázati összeg a többletforrásoknak köszönhetően 280 millió Ft. A célcsoport továbbra is a középfokú oktatási intézmények diákjai, illetve ha a program az életkori sajátosságoknak megfelelően differenciált, az általános iskolák felső tagozatos tanulói. A diákok mellett a program további célcsoportja az iskolák egészségnevelésben részt vállaló pedagógusai és alkalmazottai. Az idei év pályázatait jelenleg feldolgozás alatt állnak, ezekről tehát még nincsenek adatok.

A korábbi években a rendelkezésre álló keretösszeget nem sikerült teljes egészében felhasználni, mert kevés színvonalas, szakmailag értékelhető pályázat érkezett. Ennek egyik lehetséges oka, hogy jelenleg is, a szükségeshez képest kevés felkészített szakember dolgozik a drogmegelőzés és a kezelés területén. A másik, hogy az elmúlt években a tervezettnél kevesebb gyereket sikerült elérni a megelőzés programjaival, az iskolák alacsony érzékenysége a drogmegelőzés észlelésére. A Minisztérium programja ezért tartja kiemelkedően fontosnak a felnőttek felkészítését és rendszeres tájékoztatását.

A GyISM Kábítószerügyi koordinációért felelős helyettes államtitkársága idén kilenc pályázati kategóriát jelölt meg (a kiírások napilapokban, az interneten, a háttérintézményekben – pl. Mobilitás - elérhető), elsősorban azokat a pályázatokat várják, amelyek a drogmegelőzés és kezelés minél magasabb szakmai színvonalú és minél több szinten történő megvalósítását tűzték ki célul.

Az anyagi források bővülése (kb. 7 milliárd Ft.), a prevenciós programok terjedése és hatékonyabbá tétele mellett a kormányon, illetve az egyes minisztériumokon belüli koordinációt is szolgálja. Az iskolai korosztályt célzó prevenciós programok mellett prioritást élvez a Büntető Törvénykönyv módosítása, ide vonatkozó részeinek „emberközpontúbbá” tétele, valamint az elterelés intézményrendszerének szabályozása a két felelős tárca (ESzCsM és GyISM) együttes rendeletében.

Olyan szabályrendelet kidolgozása a cél, amely a társadalom nagyobb érdekének, vagyis a gyógyítás és reszocializáció elvárásának tesz eleget, amely elősegíti az elterelés igénybevételét, és amely kifejezi az állam, a társadalom támogatását és esélyadását bizonyos elkövetőkkel szemben.

A két felelős tárca feladatmegosztásáról a szabályrendelet úgy határozott, hogy az ESzCsM elsősorban az egészségügyi kezelések, a GyISM pedig a felvilágosító, megelőzési szolgáltatások szabályozását készíti elő. Mindkét minisztérium elengedhetetlennek tartja egyfelől saját, illetve független szakértők (pl.

Magyar Addiktológiai Társaság, Magyar Pszichiátriai Szövetség, Drogambulanciák Szakmai Szövetsége Tanácsa, stb.) bevonását az előkészítő folyamatokba. A szabályrendeletet a tárcák várhatóan közigazgatási egyeztetést követően áprilisban fogadják el.

A GyISM külön hangsúlyt fektet a társadalomtudományi kutatásokra, amelyek elősegítik a drogokról, a drogfogyasztási szokásokról, magukról a fogyasztókról, illetve a gyógyulási folyamatokról és lehetőségekről szóló ismeretek bővülését. Magyarországon jelenleg is számos kutatás zajlik ebben a témában.

Az ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other) kutatás idén harmadszorra valósul meg hazánkban. Ez a felmérés közös módszertan alapján 34 ország középiskolás diákjai körében végez átfogó vizsgálatokat. A program elsődleges célja összehasonlító adatok gyűjtése Európa középiskolásainak dohányzással, alkohol és egyéb drogfajtákkal kapcsolatos attitűdjeiről. Az országoként jelentkező trendek nemzetközi összehasonlítása mellett a kutatás képet ad az aktuális helyzetképen túl a fiatalok fogyasztási szokásaiban bekövetkezett változásokról is.

Szintén nemzetközi együttműködésen alapul a Phare-Ikresítési Együttműködés (Twining Assistance Project), amelynek lényege, hogy egy tagállambeli intézményt határozott időre párosítanak egy hazai, hasonló profilú intézménnyel annak érdekében, hogy az uniós tudást, tapasztalatot és gyakorlatot Magyarországon is hasznosítani lehessen. A Nemzeti Drogmegelőzési Intézet jelenlegi ikerpartnere a holland Trimbos intézet, amellyel fél éve megkezdődött az intenzív együttműködés. Ugyanebben a programban szerepel még egy angol szervezet, amely szintén a magyarországi prevenciós munkában nyújt segítséget.

A Phare program másik összetevője, a Pályázati Alap, amely négy területen (iskolai prevenció, biztonságos szórakozóhelyek, alacsony küszöbű intézmények, civil szervezetek) támogatja a prevenciós programok fejlesztését és megvalósulását.

A Phare programok mellett a Kormány által biztosított többletforrások felhasználása a nemzeti drogstratégia prioritásai mentén a prevenciós, valamint az alacsonyküszöbű (ahol a kezelésbe vételnek nincsen magas feltételrendszere) és ártalomcsökkentő szolgáltatások fejlesztésére irányulnak. Ez utóbbiak közül kiemelkedő fontosságúak a Tücsere programok, amelyek a súlyos állapotban lévő függők egészségügyi állapotának javítására, illetve az általuk okozott közegészségügyi veszélyek, szociális és kriminális ártalmak csökkentésére irányulnak. A tavalyi évben a GyISM négy plusz egy szintű tücsere programot indított el, amely a már meglévő, minden nap elérhetővé váló tücsere szolgáltatáson kívül biztosítja az ún. elérési szolgáltatást utcai szociális munka keretében, illetve a mobil tücsere szolgáltatást. A negyedik szintet a tücsere automaták jelentik, ezek beszerzése most van folyamatban. A plusz egy szintet pedig a gyógyszertárak bevonása jelentheti a tücsere szolgáltatásokba.

A GyISM mindezek mellett nagy hangsúlyt fektet Nemzeti Kommunikációs Programjára, amelynek célja, hogy az információk minden érdekelt félhez, a helyi közösségekhez, a családokhoz, az egyénekhez is rendszeresen eljuthassanak.

Szalai Dóra